

Papamese akárhány + még egy

Most Esztergom ipari múltjáról elmélkedem a teázás utáni hintaágyi szeánszomon. Magam is meglepődtem, amikor sorra vettem ipari történelmünk emlékeit. Mint köztudott, Esztergom a „cuculista rendszerben” egy „klerikális papi” városnak volt elkönyvelve. Ehhez képest, emlékeim szerint, egész „sok” üzem, vállalat működött a városban.

Egy régi vállalattal, a Schrank likörgyárral kezdem a sort, mely még az én emlékezőképességem előtti időkben zárta be kapuját. A likörgyár a „cuculizmus” előtt szűnt meg – tulajdonosa, Schrank Ödön, a mai napig híres „Meggy lelke” likőr gyártója a zsidóüldözés áldozatává lett.

Folytatom a „repülőgépgyárral”. Akit bővebben érdekel, annak szívesen ajánlom a Google keresőt, ahol olvashat Rubik Ernőről, a bűvös kocka feltalálójának édesapjáról, aki repülőgéptervező volt, és az Esztergomi Repülőgépgyár egyik alapítója.

A következő nagy múltú gyár a Kályhagyár volt. Elődjét, a téglagyárat a nagyipari termelés tette feleslegessé. Sok-sok kályhacsempe készült itt hajdanán.

Aztán a közismert nevén „Relégyár”, a Medicor, ahol nagyon sok orvosi műszer készült, mígnem Azóta ott áll, romosodva várja a hasznosítását.

A másik híres gyárunk volt a Labor Műszeripari Művek, a laborberendezések gyártója. Ma sok kis manufaktúra működik a helyén.

Nem messze tőle az ugyancsak nagy múltú Szerszámgépgyár adott munkát sok munkáskéznek – helyén ma szintén apró vállalatok működnek.

A Prímás-szigeten – a mai Rögbi klub helyén – működött a Mofém gyár. Öntödéje a mai Mediterraneo vendéglővel szemben állt – mára már csak a nyomain, illetve a valamikori „matróz kocsmá” romjai láthatóak.

A városnak volt még egy fémöntödéje, a Pecz gyár, amit szintén nem a „cuculizmus” szüntetett meg. Helyén ma a Rózsakert vendéglő áll.

Aztán a Szemüvegkeret gyár. Egy nagy múltú gyár, sok-sok dolgozóval és sok kihelyezett műhellyel – Piliscsévtől Siófokig. Keresett termékeket gyártott, melyeket sok országba exportált. Ma egyre inkább romosodik a város szívében lévő, üresen álló épület, ami egykoron katonai kaszárnyaként funkcionált.

Valamikor volt a városhoz tartozó területen egy úgynevezett „meggyfás”, ahol meggyfa-termesztéssel foglalkoztak, alapanyagot biztosítva a Szentgyörgymezőn működő „Szipkagyárnak”, ahol is meggyfából készített szipkák, és meggyfából gyártott sétabotok készültek.

Megemlítem még az úgynevezett „C” telepet (a Műszeripari Művek része volt), ahol nagy autoklávokat készítettek és szereltek fel járművekre.

Eddig értem a felsorolással, ami igazából egy visszaemlékezés része. Azon gondolkodtam (na persze), hogy ha ma a Suzuki gyár nem lenne itt, hol is dolgoznának az emberek? Mivel

keresnék meg a ...? Persze tudom, ma is dolgoznak sokan a városban, de a Suzukin kívül csak a gyár beszállítói foglalkoztatnak nagyobb létszámban embereket. Amikor még „dühöngött a cuculizmus”, harmincezer körüli lakosa volt Esztergomnak, és ezek a vállalatok látták el munkával az egész várost. (Persze dolgoztak emberek az államigazgatásban, a bíróságokon, a kereskedelemben, az iskolákban, óvodákban, bölcsődékben és még sok-sok helyen, de döntő többségben az előbb felsorolt gyárakban termelték ki a pénzt a város életéhez.)

Itt ébredtem fel a kellemes madárcsicsergésre. – Egyre több rémálmom van! ☹️